

*Statsråden*

SIVA – Selskapet for industrivekst SF  
Postboks 1253, Pir-senteret

7462 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref  
04/1706-3 JEA

Dato  
09.02.2005

---

**Statsbudsjettet 2005 – Kap. 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling: Tilskudd til programmer og satsinger i regi av SIVA**

Referansenr. 05/200002

**I Innledning**

Budsjettrammene som fremgår av dette brevet er i henhold til Stortingets bevilgningsvedtak for 2005. Den samlede bevilgningen for 2005 over kap. 552 post 72 er 269,3 mill. kr, hvor andelen som stilles til rådighet for SIVA er 54 mill. kr. Oversikt over den samlede rammefordelingen på denne budsjettposten følger av vedlegg 1. Det er avsatt et eget beløp over kap. 552, post 72 slik at Innovasjon Norge kan vurdere planene om en aktuell bedriftsetablering i Årdal.

Vedlagt følger også oversikt over fordelingen av midlene over kap 551 post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling som tildeles fylkeskommunene (vedlegg 2). Bevilgningen til næringsrettede utviklingstiltak som kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, kap 551 post 61 vil bli fordelt senere gjennom egne brev til fylkeskommunene.

## **II Overordnede regional- og distriktpolitiske mål og strategier**

Målet for regjeringens regional- og distriktpolitikk er å medvirke til å sikre bosettingen og verdiskapingen i alle deler av landet.

De fire viktigste strategiene for å nå målene i regional- og distriktpolitikken er:

- å bedre rammebetingelsene for verdiskaping,
- å konsentrere den næringsrettede innsatsen mer mot innovasjon og nyskaping,
- å legge til rette for utvikling av vekstkraftige regioner over hele landet og
- å desentralisere virkemidler til regionalt nivå.

Sammenliknet med 2004 er det i statsbudsjettet for 2005 ikke foretatt noen endringer i mål, målgrupper, strategier m.v. for regional- og distriktpolitikken. Det er heller ikke foretatt endringer i mål eller føringer for den enkelte budsjettpost over programkategori 13.50.

Målet for innsatsen innenfor programkategori 13.50 Regional- og distriktpolitikk, er å bidra til regional utvikling gjennom å utløse mer av det verdiskapingspotensialet som finnes i regionene, og å skape mer attraktive regionale miljøer og steder med gode bo- og levevilkår.

Regjeringen vil legge frem ny stortingsmelding om regional- og distriktpolitikken våren 2005. Behandlingen av meldingen vil danne grunnlag for innsatsen på dette området i den kommende 4-årsperioden.

Departementet forventer at de nasjonale aktørene har et aktivt forhold til regionalt nivå både i forhold til de strategiske prosessene som fylkeskommunen har hovedansvaret for, og som mulig virkemiddelaktør for regionale satsinger.

## **III Innovasjon 2010**

Regjeringen legger særlig vekt på tiltak som stimulerer til innovasjon. Målsettinger og tiltak for dette arbeidet er nedfelt i regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitik, "Fra ide til verdi". Visjonen er at Norge skal være et av verdens mest nyskapende land. Målet er økt verdiskaping som et grunnlag for å sikre fremtidig velferd. De verdiene som skapes i næringslivet er grunnlag for velferd, sysselsetting og bosetting over hele landet.

Innovasjon 2010 er oppfølgingen av "Fra ide til verdi". I tillegg til arbeidet med å gjennomføre tiltakene i planen, har fokus i første fase av Innovasjon 2010 vært eksternt rettet. Hensikten er å mobilisere for innovasjon i næringslivet og å utvikle samarbeidet mellom ulike aktører i innovasjonssystemet sentralt og regionalt.

Virkemiddelapparatets arbeid er en stor og viktig del av den offentlige innsatsen for økt innovasjon i norsk næringsliv.

#### **IV Fordeling av midler på kap. 552, post 72**

Målet med bevilgningen over kap. 552, post 72, er å fremme regional næringsutvikling og verdiskaping. Dette skal oppnås ved å stimulere til omstilling, innovasjon og nyetablering og ved å bidra til at ungdom og kvinner i større grad får utnyttet sine ressurser. Potensielle nyetablerere og entreprenører innenfor regional utvikling vil være hovedmålgruppe for innsatsen. Arbeidet vil skje i samarbeid mellom regionale, nasjonale og internasjonale aktører.

Midlene skal generelt nyttes på områder og satsinger der det er formålstjenlig med overordnet, nasjonal koordinering, der nasjonale fellesløsninger for regional utvikling vil være kostnadseffektivt og der en enkelt region vil ha begrenset kapasitet og kompetanse til å gjennomføre aktuelle satsinger. Midlene skal primært nyttes innenfor virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene. Unntak fra bruk av midler innenfor virkeområdet må gis en særskilt begrunnelse og sees i sammenheng med målet om å utvikle vekstkraftige regioner. Jeg viser til utfyllende omtale i retningslinjene for posten.

I hovedsak vil bevilgningen gå til programsatsinger og utviklingstiltak i regi av Innovasjon Norge, Selskapet for industrivekst (SIVA), Norges forskningsråd og noen andre nasjonale og internasjonale aktører.

Rammen til ulike programsatsinger og utviklingstiltak til SIVA er fastsatt slik:

| <b>Program/satsing</b>      | <b>Ramme 2005</b> |
|-----------------------------|-------------------|
| Næringshageprogrammet       | 23 mill.kr        |
| Inkubatorprogrammet         | 18 mill.kr        |
| Industriinkubator           | 10 mill.kr        |
| Regionalisering og nettverk | 3 mill.kr         |
| <b>SUM</b>                  | <b>54 mill.kr</b> |

Midlene blir gitt SIVA som tilskudd uten tilbakebetaling. Virkemiddelaktørene gis fullmakt til å fastsette hvilket år tilsagnet gis, hvor lenge et tilsagn skal gjelde, behandle søknader om forlengelse av tilsagn og bevilge ubenyttede midler til nye tiltak i tråd med de mål Stortinget har satt for bevilgningen. Dette innebærer at ubenyttede midler i 2005 kan overføres til senere år.

## **V Resultatkrav og rapportering**

Departementet viser til oversendte programbeskrivelser, resultatkrav og indikatorer for SIVAs programmer og satsinger under kap. 552, post 72 datert 02.12.2002 samt supplerende beskrivelser oversendt departementet 10.12.2003. Når det gjelder industriinkubatorprogrammet, vises det til tidligere oversendte programbeskrivelser med supplerende resultat- og målformuleringer oversendt 14.12.2004. Departementet legger til grunn de mål og indikatorene som er lagt frem. For Næringshageprogrammet og Inkubatorprogrammet er disse i stor grad sammenfallende med tidligere rapportering, beskrevet i delrapport 2 fra felles arbeidsgruppe for mål- og resultatstyring og oppfølging av SIVA. Ved aktivitetsrapporteringen to ganger i året legges det til grunn forslaget fra SIVA 29.03.2004 med de merknader KRD hadde på halvårsmøtet 10. juni 2004.

I november 2004 la SNF frem "En strategisk analyse av de næringsrettede programmene og satsingene i regional- og distriktpolitikken" på oppdrag fra KRD. Dette vil blant annet danne grunnlaget for den videre prosessen med videreutvikling av programmer og oppfølgingskriterier og resultatkrav for de ulike programmene.

### **Næringshageprogrammet**

Målet med programmet er å stimulere til utvikling av nye arbeidsplasser innenfor kunnskapsintensive næringer i distriktene gjennom å tilby infrastruktur og utviklingsmiljøer til personer med høy kompetanse. SIVAs oppgave er å være kvalitetssikrer og nettverkskoordinator for satsingen, ved siden av å delta i finansieringen av den enkelte næringshage gjennom en femårs utviklingsavtale.

Fordelingen av midler til programmet i 2005 er basert på at programmet hadde sin utgiftsmessige topp i 2003, og at det blir stadig færre næringshager igjen i programmet. Siste år for bevilgning til det løpende næringshageprogrammet er 2006, og det må ikke inngås avtaler som binder opp utgifter ut over dette året.

I tilskuddet for 2005 ligger det inne en ramme slik at SIVA skal ha mulighet til "myk utfasing" (exit) av næringshager som har avsluttet programperioden. Det skal rapporteres særskilt på disse midlene, med beløp og begrunnelse for tildelingen til den enkelte næringshage.

Når det gjelder framtidig finansiering og organisering av næringshageprogrammet, er det lagt opp til en avklaring av dette i forbindelse med fremleggelse av ny regionalmelding.

### **Inkubatorprogrammet**

Inkubatorprogrammet skal bidra til utvikling av innovasjonsmiljøer og kunnskapsintensiv næringsvirksomhet i distrikter og regioner gjennom utvikling og

etablering av inkubatorer. Etableringene skal sikre nye kunnskapsbaserte bedrifter et tilbud om faglig rådgivning, kompetansenettverk og husleie/servicefunksjoner til en kostnad tilpasset bedriftens økonomiske evne.

Fordelingen av midler til inkubatorprogrammet baserer seg på at programmet hadde sin utgiftsmessige topp i 2003 og er inne i en utfasingsperiode. Innenfor rammen må SIVA prioritere satsingen på distribuerte inkubatorer, slik at det sikres effekter i det distriktspolitiske virkeområdet.

Rammene for inkubatorprogrammets framtid vil også bli behandlet i den nye stortingsmeldingen om regionalpolitikken.

### **Industriinkubator**

En industriinkubator skal bidra til utvikling av innovasjonsmiljøer og kunnskapsintensiv næringsvirksomhet i industriområder med omstillings- og nyskappingsbehov. En industriinkubator skal springe ut av en eksisterende bedrift eller industrimiljø, der målet er å skape knoppskyting fra eksisterende aktivitet. Bedriften skal tilby lokaliteter og må forplikte seg til å sette av kapital, nettverk og personell til rådighet for en periode. Målsetningen er å etablere 10 nye vekstkraftige bedrifter i løpet av 5 år for hver industriinkubator som etableres.

Det skal tas sikte på å etablere 4 nye prosjekter i løpet av 2005. Det forutsettes at SIVAs andel av egenkapitalen skal være under 50 %.

### **Regionalisering og nettverk**

I 2005 vil midler til regional innovasjon bli benyttet til:

- 1) Medvirkning i etablering og utvikling av regionale verdiskapingsmiljøer.
- 2) Styrking av fellesfunksjoner, miljø og nettverk.

Når det gjelder SIVAs arbeid med å organisere sin innovasjonsvirksomhet i regionale innovasjonsselskap, understrekes behovet for et nært samarbeid med fylkeskommunene og det regionale partnerskapet.

## **VI Styringsdialog**

Departementet viderefører styringsdialogen i form av to styringsmøter i 2005. Møtet om våren skal i hovedsak fokusere på:

- Rapportering for foregående år, frist for årsrapporten er 29.04.2005.
- Forslag om videreføring, oppskalering, nedskalering eller utfasing av programmer i 2006.

Neste møte er satt til 2. juni 2005 i Oslo.

Møtet om høsten skal i hovedsak fokusere på:

- Statusrapport; utviklingen så langt i 2005. Vi ber om at SIVA oversender en kort statusrapport om gjennomførte tiltak og bruk av midlene i henhold til oppdraget med frist 15.10.2005.
- Budsjettet for år 2006.
- Budsjettinnspill for år 2007.

## **VI Oppfølging og kontroll**

Det må føres eget regnskap for bruken av midlene. Regnskapet skal føres slik at det til enhver tid går fram hvilke aktører og hvilke prosjekter som er tildelt midler og hvor mye. Kommunal- og regionaldepartementet eller den departementet gir fullmakt, har til enhver tid adgang til å kontrollere at vilkårene for tilskuddet overholdes. I henhold til § 17 i Statens bevilgningsreglement tas det forbehold om adgang for Riksrevisjonen til å iverksette kontroll med at midlene brukes etter forutsetningene.

Krav til årsrapportering og statusrapport er nedfelt i vedlegg 3.

Tilsagnet utbetales i fire like rater fordelt over budsjettåret (ca. 01.02, 01.05, 01.08, 01.11).

Retningslinjene for kap 552 post 72 er retningsgivende for forvaltningen av midlene og gir en ytre ramme for støtte til hovedformålene under posten. SIVA skal påse at forvaltningen av de midler som stilles til disposisjon over kap. 552, post 72, er i tråd med disse retningslinjene, som bygger på blant annet statens økonomireglement og The EFTA Surveillance Authority's State Aid Guidelines. All støtte under ordningene skal gis innenfor rammene av statsstøtteregele i EØS-avtalen.

Vedlagt følger oppdaterte retningslinjer (vedlegg 4). Bakgrunnen for oppdateringen av retningslinjene er:

- Etableringen av Innovasjon Norge fra 1.1.2004.
- Mindre endringer i geografisk avgrensning som beskrevet i St.prp. nr. 1 (2003-2004).
- Endrede prosedyrer for tapsfond tilknyttet distriktsrettede risikolån.

Departementet vil foreta en mer omfattende revisjon av retningslinjene for kap. 551, post 60 og kap. 552, post 72 etter at stortingsmeldingen om regional- og distriktpolitikken er lagt fram.

## **VII Annet**

Kommunal- og regionaldepartementet ser positivt på samarbeidet mellom Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og SIVA knyttet til statistikk og indikatorutvikling.

Som en del av regjeringens helhetlig innovasjonspolitikk, har Innovasjon Norge, SIVA og Norges Forskningsråd fått i oppdrag å utvikle et Centre of Expertise- program, med mulig oppstart i 2006. Som del av dette arbeidet vil to forprosjekter i Raufoss og Horten starte opp i 2005, i tillegg til det pågående pilotprosjektet i Ålesund. Det vil gis eget tilskudd til forprosjektene. Tilskuddet gis til den av virkemiddelaktørene som får prosjektlederansvaret.

Med hilsen

Erna Solberg

### **Vedlegg:**

Vedlegg 1: Oversikt over rammefordelingen på kap. 552 post 72

Vedlegg 2: Oversikt over rammefordelingen på kap. 551 post 60

Vedlegg 3: Styringskalender/rapportering

Vedlegg 4: Oppdaterte retningslinjer for kap 552 post 72

### **Kopi:**

Riksrevisjonen

Utdannings- og forskningsdepartementet

Nærings- og handelsdepartementet, NF-avd

Innovasjon Norge

Norges Forskningsråd

Fylkeskommunene

Plan- og administrasjonsavdelingen, her